

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten over de rijopleiding en het rijexamen voor voertuigen van categorie B
- Tweede principiële goedkeuring

Samenvatting

Het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 mei 2004 betreffende de voorwaarden voor erkenning van scholen voor het besturen van motorvoertuigen en het koninklijk besluit van 10 juli 2006 betreffende het rijbewijs voor voertuigen van categorie B, wat betreft de hervorming van de rijopleiding van 9 juni 2017 verplichtte begeleiders van kandidaat-bestuurders voor het rijbewijs categorie B om een vormingsmoment te volgen en voerde een oefenperiode in voor kandidaat-bestuurders van minstens negen maanden alvorens het praktijkexamen af te leggen.

Het arrest van de Raad van State van 12 maart 2020 met nummer 247.301 vernietigde dit besluit van de Vlaamse Regering omwille van bevoegdheidsoverschrijding. Voorliggend ontwerp voert de verplichting van het vormingsmoment opnieuw in en verlengt de minimale oefentermijn naar vijf maanden.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken betrekking op het beleidsveld “weginfrastructuur en wegenbeleid”.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

1. Eerste principiële goedkeuring:

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2021/277 van 25 juni 2021.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd bekomen op 12 december 2022 en was gunstig. Het begrotingsakkoord is niet vereist.

De Vlaamse Regering verleende op 16 december 2022 haar eerste principiële goedkeuring aan het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten over de rijopleiding en het rijexamen voor voertuigen van categorie B (VR 2022 1612 DOC.1479/1BIS, VR 2022 1612 DOC.1479/2, VR 2022 1612 DOC.1479/3 en VR 2022 1612 DOC.1479/4).

Tevens werd de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken gelast om over het principiële goedgekeurde ontwerp advies in te winnen van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (hierna: MORA) en de Vlaamse Toezichtscommissie (hierna: VTC).

Ingevolge een arrest van het Grondwettelijk Hof (arrest nr. 26/2023 van 16 februari 2023) – waarin het Hof heeft geoordeeld dat op heden niet is voldaan aan een aantal procedureregels zodat de VTC, vooralsnog, niet kan worden beschouwd als een bevoegde toezichthoudende autoriteit – en tot de VTC als een bevoegde toezichthoudende autoriteit kan worden beschouwd, impliceert de beslissing van de Vlaamse Regering waarbij de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken is gelast een advies van de VTC in te winnen, ook de bevoegdheid om een advies van de GBA in te winnen over de door de Vlaamse Regering laatst goedgekeurde versie van het betreffende ontwerp.

Naar aanleiding van voormeld arrest werd de GBA dus gevraagd een advies te willen verlenen.

De adviezen van de MORA en de GBA worden hieronder besproken.

2. Advies van de MORA:

De MORA heeft zijn advies gegeven op 13 januari 2023.

Hierna zal worden ingegaan op de opmerkingen van de MORA en wordt aangegeven waar deze aanleiding hebben gegeven tot aanpassingen. Waar de opmerkingen niet werden gevolgd, wordt daarvoor een argumentatie gegeven:

- *In de recente communicatie rond het vormingsmoment kwam de mogelijkheid aan bod om de vorming op termijn volledig digitaal aan te bieden. In het ontwerpbesluit komt deze optie niet aan bod. De MORA is pleitbezorger van een moderne, gedigitaliseerde rijopleiding en vraagt om in samenwerking met de sector te onderzoeken of het vormingsmoment gedigitaliseerd kan worden. Uiteraard moet hierbij de kwaliteit van de vorming steeds voorop staan en moet de mogelijkheid blijven bestaan om de vorming fysiek te volgen.*

Het ontwerp werd aangepast naar aanleiding van deze opmerking. Het vormingsmoment zal online kunnen worden gegeven. Daarnaast blijft de mogelijkheid om het vormingsmoment klassikaal te geven, bestaan. Ook de opleiding voor lesgevers van het vormingsmoment zal online kunnen worden georganiseerd.

Om de kwaliteit van dit digitale lesgeven te bewaken, werden een aantal voorwaarden ingebouwd. Zo moet er voldoende mogelijkheid zijn voor interactie tussen de lesgever en de deelnemers en tussen de deelnemers onderling. Deze interactie is een meerwaarde voor de opleiding. Er moet verder worden ingezet op actieve werkvormen, zodat de leerervaring waardevol wordt voor de deelnemers.

- *In tegenstelling tot de vorige regeling, introduceert voorliggend ontwerpbesluit een toezicht op het vormingsmoment via een attest dat door de examencentra gecontroleerd wordt op het moment van het praktijkexamen. De MORA is beducht voor de limieten van dit systeem. Er zal bijvoorbeeld geen controle mogelijk zijn op het volgen van het vormingsmoment voor*

de aanvang van de oefenperiode, hetgeen de voorkeur wegdraagt. Daarnaast zal de tweede begeleider, vermeld op het voorlopig rijbewijs, niet gecontroleerd worden op het volgen van het oefenmoment zolang deze persoon niet meegaat naar het examen. Daarom vraagt de MORA om net als bij het terugkommoment een aanpak uit te werken waarbij rijsscholen, examencentra en het departement MOW toegang hebben tot de basisgegevens van kandidaten en begeleiders om zo fraude tegen te gaan.

Een controle van het begeleidersattest voor aanvang van de oefenperiode en dus bij de aanvraag van het voorlopig rijbewijs is inderdaad de meest sluitende werkwijze. De Raad van State is echter van oordeel dat de Vlaamse Regering niet over de bevoegdheid beschikt om bijkomende eisen te stellen voor de afgifte van het voorlopig rijbewijs. Daarom wordt de controletaak bij de examencentra gelegd. Deze oplossing werd ook door de Raad van State gesuggereerd in het advies 61.343/VR van 29 mei 2017.

Naar aanleiding van de opmerking van de MORA werd het ontwerp aangepast. De aanbieders van het vormingsmoment zullen de deelnemers digitaal dienen te registreren in de gegevensbank van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken. Aan de hand hiervan zal in het examen centrum kunnen worden gecontroleerd of de begeleider die de kandidaat begeleidt voldaan heeft aan de verplichting om het vormingsmoment te volgen. Fraude met begeleidersattesten wordt zodoende ook ondervangen.

- *De vooropgestelde datum om het nieuwe ontwerpbesluit te laten ingaan is 1 oktober 2023. Dit lijkt een nipte deadline. Bovendien vallen twee belangrijke delen van de regelgeving, namelijk de opleiding van de instructeurs en de bijlage met voorschriften over de leerstof, niet onder deze timing. De MORA vraagt om alle onderdelen van het systeem gelijktijdig te finaliseren en te vermijden dat er inconsistenties ontstaan die deze regelgeving op de helling kunnen plaatsen.*

De inwerkingtredingsdatum van het besluit, uitgezonderd artikel 8 en 11, werd aangepast naar 1 maart 2024. Artikel 8 en 11 zullen eerder in werking treden, namelijk op de dag die volgt op publicatie in het Belgisch Staatsblad, om ervoor te zorgen dat kandidaat-instructeurs die de nodige opleiding nog niet volgden voor maart 2020 de kans krijgen om dit in voorbereiding van 1 maart 2024 te doen.

- *De MORA vraagt om de werkgroep rijopleiding, waarin sector en experts overleggen onder voorzitterschap van de VSV, in te schakelen om de voorgestelde regelgeving up-to-date te maken voor de inwerkingtreding. Zo zijn bijlagen 5 en 7 in 2016-2017 uitgewerkt en kunnen ze een update gebruiken. 'Rijbewijzer' is bijvoorbeeld vervangen door 'mijnrijbewijsB.be' en ook de ideeën rond blended learning moeten nog geconcretiseerd worden.*

In navolging van deze opmerking van de MORA werden de bijlagen 1 en 2 bij het ontwerp van besluit geüpdatet.

Het vormingsmoment wordt met voorliggend ontwerp opnieuw ingevoerd met de inhoud zoals het tot maart 2020 bestond. Er zal in tweede instantie worden onderzocht of en hoe de inhoud geactualiseerd dient te worden.

- *De werkgroep rijopleiding moet ook de implementatie van het vormingsmoment monitoren. Een voorbeeld is het evenwicht tussen de maximale kostprijs voor kandidaat-begeleiders (€ 30), het aantal deelnemers per vormingsmoment en de kwaliteit ervan. Vasthouden aan een bepaald maximumbedrag mag er niet toe leiden dat het aantal deelnemers per sessie moet vergroten zodat instructeurs uit de kosten te geraken. Fysieke opleidingsmomenten met te veel deelnemers (bijvoorbeeld meer dan 30 personen) zouden volgens de MORA nefaste effecten kunnen hebben op de interactie tijdens het vormingsmoment en dus de kwaliteit van de vorming.*

De in het besluit gehanteerde vork werd bepaald op basis van de prijs die tot maart 2020 gold. Deze werd in 2017 in samenspraak met de sector ingesteld. In het ontworpen artikel 9/3, vierde lid, van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 werd voorzien in een jaarlijkse indexering van het bedrag om de vergoeding in overeenstemming met de levensduur te houden. Het bedrag van de vergoeding is gekoppeld aan het indexcijfer van de gezondheidsindex dat op 31 december 2022 is bereikt. Het bedrag wordt op 1 januari van elk jaar aangepast aan het indexcijfer van de gezondheidsindex dat op 30 november van het voorgaande jaar bereikt is, en wordt tot op de dichtstbijzijnde euro naar beneden afgerond.

- *Ten slotte vraagt de MORA om verder te werken aan de kwaliteit van de rijopleiding categorie B door aan de slag te gaan met de aanbevelingen uit het evaluatieonderzoek dat Imob in het voorjaar van 2022 publiceerde. Het ontwerpbesluit bevat slechts twee van de meer dan vijftig aanbevelingen uit dit onderzoek. Een belangrijk onderdeel betreft het stimuleren van kandidaat-bestuurders om daadwerkelijk voldoende te oefenen tijdens de oefenperiode, bijvoorbeeld door de registratie van ritten tijdens de oefenperiode en een meer nauwgezet en verplicht gebruik van het logboek. Ook het verder verfijnen van het theoretisch en praktisch examen, het doorzetten van de digitalisering van opleiding en examinering, en het verbeteren van de toegankelijkheid, zijn daarbij blijvende aandachtspunten voor de MORA.*

Het ontwerp van besluit heeft het herstel van de maatregelen die deel uitmaakten van het door de Raad van State vernietigde besluit tot doel. Overige maatregelen die uit de evaluatie zouden voortvloeien, zullen desgevallend door middel van een ander besluit/andere besluiten worden ingevoerd.

3. Advies van de GBA:

De GBA heeft op de zitting van 27 april 2023 beslist om voor het voorgelegde ontwerp te verwijzen naar het standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023 betreffende de redactie van normatieve teksten. Per mail van 2 mei 2023 werd hier kennis van genomen.

Het standaardadvies wijst op de belangrijkste eisen waaraan elke norm die de verwerking van persoonsgegevens regelt, moet voldoen. Het ontwerp voldoet aan deze algemene vereisten en moet bijgevolg niet worden aangepast naar aanleiding van dit advies. Op basis van het advies van de VTC nr. 2023/006 van 17 januari 2023 zijn wel enkele verfijningen aan het ontwerp van besluit gebeurd met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Met het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 mei 2004 betreffende de voorwaarden voor erkenning van scholen voor het besturen van motorvoertuigen en het koninklijk besluit van 10 juli 2006 betreffende het rijbewijs voor voertuigen van categorie B, wat betreft de hervorming van de rijopleiding van 9 juni 2017 werd de minimale oefentermijn van drie maanden opgetrokken tot negen maanden. Het arrest van de Raad van State van 12 maart 2020 met nummer 247.301 vernietigde dit besluit van de Vlaamse Regering omwille van bevoegdheidsoverschrijding, waardoor de minimale oefenperiode werd teruggebracht tot drie maanden. Met voorliggend ontwerp wordt deze periode op vijf maanden gebracht.

Onderzoek toont aan dat veel oefenen cruciaal is om een goede en veilige bestuurder te worden. De minimale oefenperiode die een kandidaat moet voltooien alvorens het praktijkexamen categorie B af te leggen, zal kandidaten stimuleren om meer en onder meer diverse omstandigheden te oefenen alvorens het praktijkexamen (een eerste keer) af te leggen. Wetenschappelijk onderzoek (het eindrapport van IMOB van april 2022) wijst uit dat een oefenperiode idealiter minimum vijf maanden bedraagt: “Het is aanbevolen om een oefenperiode van min. 5 maanden op te leggen als richtlijn voor de kandidaat-bestuurder om dit minimum te behalen.” (p. 133).

Voorliggend ontwerp voorziet verder in een wijziging voor kandidaten voor een rijbewijs categorie B die ervoor kiezen om zich via de vrije begeleiding voor te bereiden op het praktijkexamen. Zij zullen zich moeten laten begeleiden door een gevormde begeleider of desgevallend twee begeleiders.

Deze begeleider heeft een cruciale taak in het traject tot het behalen van een rijbewijs B. In het verleden werd de rol van de begeleider echter te vaak onderschat en niet serieus genoeg genomen. Daarom besliste de Vlaamse Regering op 9 juni 2017 om een vormingsmoment voor begeleiders te verplichten. Alle kandidaten die vanaf 1 oktober 2017 een voorlopig rijbewijs met begeleider aanvraagden, moesten minstens één gevormde begeleider hebben. Dit vormingsmoment ondersteunde begeleiders in hun belangrijke taak en reikte hen instrumenten aan om hun engagement waar te maken. Tijdens het vormingsmoment zal de begeleider gesensibiliseerd worden over zijn rol in het leerproces. Hij krijgt ook didactische principes en tips aangereikt.

De Raad van State vernietigde het besluit van de Vlaamse Regering waarmee de verplichting van het vormingsmoment werd opgelegd omwille van de controletaak die door het besluit werd opgelegd aan de gemeenten. De Raad van State is van oordeel dat de Vlaamse Regering niet over de bevoegdheid beschikt om bijkomende eisen te stellen voor de afgifte van het voorlopig rijbewijs en de gemeenten in het kader van het medebewind in dat verband met een opdracht te belasten, die erop neerkomt dat ze de uitreiking van het voorlopig rijbewijs en het rijbewijs moeten weigeren als aan de voormelde scholingsvoorwaarden niet is voldaan.

Omdat de waarde van het vormingsmoment niet ter discussie staat en het vormingsmoment op korte tijd een belangrijk en gewaardeerd element van de rijopleiding categorie B is geworden, beoogt voorliggend ontwerp de verplichting tot het volgen van het vormingsmoment voor begeleiders van kandidaten categorie B opnieuw in te voeren.

De inhoud van het vormingsmoment zal dezelfde zijn als bij de invoering in 2017. De operationele werkwijze wordt echter gemoderniseerd: het vormingsmoment zal online kunnen worden gegeven en voor de opvolging van de verplichting zullen eveneens digitale middelen worden ingezet.

Voorliggend ontwerp voorziet dat niet enkel het vormingsmoment zelf maar eveneens de opleiding voor de lesgevers van het vormingsmoment online gegeven zal kunnen worden. Er werden enkele kwaliteitswaarborgen ingebouwd om de meerwaarde van de opleiding te bewaken.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Met artikel 1 van voorliggend ontwerp van besluit wordt de letter B in de inleidende zin van artikel 35 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs, hierna het koninklijk besluit van 23 maart 1998 genoemd, opgeheven zodat dit artikel niet langer van toepassing is voor de kandidaat-bestuurder die wil toegelaten worden tot het praktische examen voor de categorie B, dit gezien dit geregeld wordt in het nieuwe artikel 8/1 van het koninklijk besluit van 10 juli 2006

betreffende het rijbewijs voor voertuigen van categorie B, hierna het koninklijk besluit van 10 juli 2006 genoemd, dat bij artikel 14 van het voorliggende ontwerp ingevoegd wordt.

Artikel 2

Teneinde de leesbaarheid van het koninklijk besluit van 11 mei 2004 betreffende de voorwaarden voor erkenning van scholen voor het besturen van motorvoertuigen, hierna het koninklijk besluit van 11 mei 2004 genoemd, te verhogen, worden de definities van de begrippen “koninklijk besluit van 10 juli 2006”, “vormingsmoment”, “werkdag” en “algemene verordening gegevensbescherming” ingeschreven in het voormelde koninklijk besluit, dit om te voorkomen dat door de herhaling ervan de tekst van het besluit al te zwaar zou worden en daardoor ook minder vlot leesbaar zou worden. Deze definities vergen zelf geen verdere commentaar.

Artikel 3

Deze bepaling strekt ertoe om de plicht die op de rijschooldirecteur of een adjunct-rijschooldirecteur rust om erover te waken dat de opleiding van de kandidaat-bestuurder en de stagiair-instructeur voldoet aan de bepalingen van het koninklijk besluit van 11 mei 2004, ook van toepassing te verklaren op het vormingsmoment voor begeleiders.

De regels inzake de controle en sancties die vervat zitten in titel III van het koninklijk besluit van 11 mei 2004 zijn van toepassing wanneer de rijschool of de instructeur het vormingsmoment voor begeleiders niet naar behoren inricht.

In het kader van deze controle zal onder meer nagegaan worden of de verstrekte vormingsmomenten voldoen aan de leerinhoud van bijlage 7 bij het koninklijk besluit van 10 juli 2006.

Artikel 4

Artikel 20 van het koninklijk besluit van 11 mei 2004 bepaalt dat de instructeur de leerling nauwgezet moet opleiden en dat hij hem de kennis, de vaardigheden en het gedrag moet bijbrengen die vereist zijn voor het theoretische en praktische examen (zoals bepaald in de bijlagen 4 en 5 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998).

De bepaling wordt naar analogie aangevuld ten aanzien van de leerstof die gegeven wordt aan de begeleiders zoals vervat in de bijlage 7 bij het koninklijk besluit van 10 juli 2006.

De regels inzake de controle en sancties die vervat zitten in titel III van het koninklijk besluit van 11 mei 2004 zijn van toepassing wanneer de rijschool of de instructeur het vormingsmoment voor begeleiders niet naar behoren inricht.

Artikel 5

De bepaling voorziet erin dat het vormingsmoment enkel kan worden gegeven door instructeurs die de specifieke (basis)opleiding voor het geven van het vormingsmoment hebben gevolgd zoals bepaald in de thans ingevoegde titel II, hoofdstuk V van het koninklijk besluit van 11 mei 2004. De instructeurs kunnen het vormingsmoment online/op digitale wijze geven, doch dit kan slechts nadat de instructeur bijkomend ook de opleiding online lesgeven heeft gevolgd.

Zoals aangegeven in het voormelde artikel zijn de regels vervat in titel III van het koninklijk besluit van 11 mei 2004 van toepassing wanneer de rijschool of de instructeur deze voorwaarden niet naleeft.

Artikel 6

Met artikel 6 van voorliggend ontwerp van besluit wordt een nieuw artikel 22quinquies in het koninklijk besluit van 11 mei 2004 ingevoegd, waarin wordt bepaald dat bij het geven van het vormingsmoment de bepalingen van hoofdstuk III/1, afdeling 1, van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 nageleefd moeten worden. Het gaat hierbij om een aantal gemeenschappelijke bepalingen die zowel gelden indien het vormingsmoment wordt gegeven door de rijschool als indien het vormingsmoment wordt gegeven door een instructeur die over de specifieke erkenning beschikt om het vormingsmoment te geven buiten een rijschool om.

De regels inzake de controle en sancties die vervat zitten in titel III van het koninklijk besluit van 11 mei 2004 zijn van toepassing wanneer de rijschool of de instructeur het vormingsmoment niet naar behoren inricht.

Artikel 7

Deze bepaling bevat de verplichting voor de rijscholen om een begeleidersattest af te geven aan de begeleider die het vormingsmoment in zijn geheel heeft gevolgd.

Zoals verder nog zal blijken uit de toelichting bij artikel 15 van voorliggend ontwerp van besluit hebben ook kandidaat-bestuurders de mogelijkheid om het vormingsmoment bij te wonen. In dat geval wordt aan de kandidaat-bestuurders evenwel geen begeleidersattest afgeleverd.

Het model van het begeleidersattest zal nog bij ministerieel besluit worden vastgesteld. In het ontwerp van besluit is opgenomen welke gegevens hierop vermeld moeten worden. Het betreft volgende gegevens:

- de gegevens van de begeleider die het vormingsmoment heeft gevolgd alsook de gegevens van de verstrekker van het vormingsmoment, zijnde ofwel de instructeur die erkend is om het vormingsmoment te geven buiten de rijschool om of de rijschoolinstructeur die het vormingsmoment geeft voor de rijschool;
- de datum van het gevolgde vormingsmoment alsook de locatie indien het vormingsmoment niet online werd gevolgd.

Op het begeleidersattest wordt bevestigd dat de begeleider het vormingsmoment volledig heeft gevolgd en het begeleidersattest wordt ondertekend door de instructeur die het vormingsmoment gegeven heeft. De ondertekening kan zowel met een handgeschreven handtekening als met een gekwalificeerde elektronische handtekening.

Het begeleidersattest is tien jaar geldig vanaf de datum dat de begeleider het vormingsmoment heeft gevolgd.

Artikel 8

Deze bepaling voert een hoofdstuk in dat de opleidingen regelt van de instructeurs die het vormingsmoment geven aan begeleiders van kandidaten voor het rijbewijs B.

Om het vormingsmoment te mogen geven, dient de instructeur de (basis)opleiding te hebben gevolgd voor instructeurs die het vormingsmoment geven.

De opleiding online lesgeven dient, zoals hiervoor aangegeven in de toelichting bij artikel 5, te worden gevolgd door instructeurs die het vormingsmoment online/op digitale wijze wensen te geven aan begeleiders.

Enkel instructeurs die over een geldig beroepsbekwaamheidsbrevet II of III beschikken, worden toegelaten tot voormelde opleidingen.

De opleidingen - dus zowel de (basis)opleiding om het vormingsmoment te geven als de opleiding online lesgeven - worden georganiseerd door organisaties van nationale en internationale experts. Het gaat om dezelfde organisaties die thans reeds de opleidingen voor het leidend en onderwijzend personeel van de rijsscholen verstrekken bedoeld in artikel 14 van het koninklijk besluit van 11 mei 2004. Het betreft de organisaties bedoeld in artikel 1, §3, van het ministerieel besluit van 30 januari 2006 tot bepaling van de leerstof van de jaarlijkse opleiding voor het leidend en onderwijzend personeel van de rijsscholen bedoeld in artikel 14 van het koninklijk besluit van 11 mei 2004.

Het geven van voormelde opleidingen is onderworpen aan een aantal voorwaarden.

Minstens drie werkdagen voordat elk van de voormelde opleidingen wordt gegeven, bezorgen de organisatoren van de voormelde opleidingen gegevens omtrent de geplande opleidingen aan het Departement Mobiliteit en Openbare Werken.

Als de voormelde opleidingen online worden gegeven, moeten deze opleidingen live gegeven worden via een digitaal platform. Hierbij moeten alle deelnemers gedurende de volledige opleiding steeds visueel zichtbaar zijn voor de lesgever van de opleiding en voor de andere deelnemers. Voorts moeten de deelnemers kunnen communiceren met de lesgever alsook met elkaar. Tot slot moeten er actieve werkvormen worden gebruikt tijdens de online opleiding en moet het digitaal platform dit kunnen bewerkstelligen. Met de actieve werkvormen wordt ingespeeld op verschillende manieren van leren van de deelnemers en heeft als doel om de opleiding zo praktisch mogelijk te maken voor de doelgroep. Actieve werkvormen beogen om de deelnemer actief te houden en uit te dagen, wat de concentratie en betrokkenheid bij de leerstof bevordert met als doel om de leeractiviteit te verhogen en de kennisretentie te bevorderen. Voorbeelden hiervan zijn:

- een video met info aan de deelnemer laten zien en vervolgens de deelnemer vragen laten beantwoorden over deze video;
- een spel voorzien, waarbij een deelnemer via een "game" wordt uitgedaagd om de leerstof toe te passen;
- je laat deelnemers informatie online opzoeken over een bepaald onderwerp;
- via een quiz polsen naar de kennis van de deelnemer;
- deelnemers opdrachten laten uitvoeren;
- deelnemers bepaalde dingen laten aanduiden op een foto;
- ...

De voormelde opleidingen kunnen slechts georganiseerd worden voor groepen van maximaal twintig deelnemers per opleidingssessie. Zodoende kunnen deelnemers zich persoonlijk aangesproken voelen en kan maximale zelfreflectie gestimuleerd worden. Bij meer dan twintig deelnemers is de kans groter dat deelnemers niet betrokken zijn bij de opleiding en uit het blikveld van de lesgever blijven.

Het programma en het draaiboek van de (basis)opleiding voor instructeurs die het vormingsmoment geven, moeten minstens voldoen aan de inhoud van bijlage 1 bij het ontwerp en dienen tweejaarlijks goedgekeurd te worden door het Departement Mobiliteit en Openbare Werken.

Na afloop van de (basis)opleiding voor instructeurs die het vormingsmoment geven en van de opleiding online lesgeven, levert de organisator van de voormelde opleidingen een getuigschrift af aan de instructeurs die de opleidingen volledig hebben gevolgd.

Het model van het getuigschrift zal nog bij ministerieel besluit worden vastgesteld. In het ontwerp van besluit is opgenomen welke gegevens hierop vermeld moeten worden.

De schorsing of intrekking van de instructietoelating heeft van rechtswege de schorsing respectievelijk de intrekking van het getuigschrift tot gevolg.

De organisator van de (basis)opleiding voor instructeurs die het vormingsmoment geven en van de opleiding online lesgeven moet op digitale wijze informatie bezorgen aan het Departement Mobiliteit en Openbare Werken conform de regels zoals door het Departement bepaald. De organisator moet binnen de vijf werkdagen na afloop van elk van de opleidingen aan het Departement Mobiliteit en Openbare Werken meedelen aan welke instructeurs welke opleiding werd gegeven en dus aan wie de organisator een getuigschrift voor welke opleiding afleverde. Deze informatie wordt door het Departement Mobiliteit en Openbare Werken bewaard in een gegevensbank (zie infra in de toelichting bij artikel 16).

De voormelde opleidingen duren elk minstens zeven uur. In het jaar dat de instructeurs het getuigschrift/de getuigschriften voor de opleiding(en), vermeld in het ontworpen artikel 38bis, 1° en 2°, van het koninklijk besluit van 11 mei 2004, behalen, zijn ze per opleiding vrijgesteld van zeven uur voor het volgen van de periodieke vorming bedoeld in artikel 14, §1, tweede lid, van het koninklijk besluit van 11 mei 2004 betreffende de voorwaarden voor erkenning van scholen voor het besturen van motorvoertuigen. Een instructeur die beide voormelde opleidingen volgde in hetzelfde jaar, zal bijgevolg vrijgesteld zijn voor veertien uur.

Artikel 9

De schorsing of intrekking van de instructietoelating van een instructeur heeft van rechtswege de schorsing respectievelijk de intrekking van de getuigschriften die worden uitgereikt na afloop van de (basis)opleiding voor instructeurs die het vormingsmoment geven en van de opleiding online lesgeven, tot gevolg.

Tijdens de periode van schorsing van de getuigschriften of na de intrekking van de getuigschriften mag de instructeur geen vormingsmomenten (meer) geven. Het vormingsmoment dat wordt gegeven door een instructeur van wie de voormelde getuigschriften geschorst of ingetrokken zijn, wordt niet in aanmerking genomen. De rijsschool moet de door de begeleider betaalde vergoeding terugbetalen.

Artikel 10

Artikel 6.3 AVG schrijft voor dat regelgeving die de verwerking van persoonsgegevens omkadert, minstens volgende essentiële elementen van die verwerking moet vermelden:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens;
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke.

Het voorliggende ontwerp van besluit voegt in het koninklijk besluit van 11 mei 2004 een nieuwe titel III/1 in.

In deze nieuwe titel, bestaande uit de artikelen 44bis tot en met 44quater, worden de bepalingen betreffende de verwerking van gegevens door de organisaties van nationale en internationale experts, de rijsscholen en het Departement Mobiliteit en Openbare Werken in het kader van de organisatie van het vormingsmoment verenigd en wordt telkenmale aangegeven welke gegevens worden verzameld en verwerkt, wie verwerkingsverantwoordelijke is, alsook voor welk doeleinden en gedurende welke periode de gegevens worden verzameld en verwerkt.

De organisaties van nationale en internationale experts die de opleidingen organiseren voor instructeurs die het vormingsmoment geven en inzake het online lesgeven, houden de gegevens bij

van elk van de geplande opleidingen, van de getuigschriften die na afloop van elk van voormelde opleidingen aan de instructeurs werden uitgereikt alsook een overzicht van de instructeurs aan wie in de periode van 29 juni 2017 tot en met 12 maart 2020 een getuigschrift werd uitgereikt na het volgen van de opleiding voor instructeurs die belast zijn met de vorming van begeleiders (cfr. de (basis)opleiding voor instructeurs die het vormingsmoment geven in de zin van voorliggend ontwerp van besluit).

De gegevens van elk van de geplande opleidingen evenals van de uitgereikte getuigschriften moeten worden bijgehouden tot drie jaar na afloop van elk van de opleidingen. Het overzicht van de instructeurs aan wie in het verleden een getuigschrift is uitgereikt, moet worden bijgehouden tot op het moment dat de organisator voldaan heeft aan de verplichting om dit overzicht aan het Departement Mobiliteit en Openbare Werken over te maken (zie infra in de toelichting bij artikel 20).

De rijsscholen verwerken de gegevens van de begeleidersattesten die worden afgeleverd aan de begeleiders die het vormingsmoment volledig hebben gevolgd bij de rijsschool (zie supra in de toelichting bij artikel 7 van voorliggend ontwerp van besluit) alsook de gegevens die overeenkomstig de ontworpen artikelen 9/5 en 9/6 van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 op digitale wijze in de gegevensbank van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken worden geregistreerd voor elk gepland vormingsmoment en elk vormingsmoment dat wordt gegeven. Deze gegevens worden tien jaar bijgehouden gezien ook de begeleidersattesten tien jaar geldig zijn vanaf de datum van het gevolgde vormingsmoment en er te allen tijde moet kunnen worden gecontroleerd welke begeleiders het vormingsmoment (volledig) gevolgd hebben. De rijsscholen waar de instructeurs werken, moeten conform het ontworpen artikel 38septies van het koninklijk besluit van 11 mei 2004 ook een kopie bijhouden van de getuigschriften die uitgereikt zijn na afloop van de (basis)opleiding voor instructeurs die het vormingsmoment geven en van de opleiding online lesgeven. De (gegevens van de) kopieën worden bijgehouden zolang de instructeur voor de rijsschool werkt aangezien het Departement Mobiliteit en Openbare Werken te allen tijde moet kunnen controleren of de instructeur die het vormingsmoment geeft, wel degelijk voldoet aan de voorwaarden.

Tot slot verwerkt het Departement Mobiliteit en Openbare Werken ook de volgende gegevens:

- de gegevens die door de organisatoren van de opleiding voor instructeurs die het vormingsmoment geven en van de opleiding online lesgeven aan het Departement worden bezorgd omtrent elk van de geplande opleidingen;
- de (aanvraag tot) goedkeuring van de opleiding voor instructeurs die het vormingsmoment geven en het uitgewerkte programma en draaiboek van voormelde opleiding. Deze gegevens moeten worden bijgehouden zolang de opleiding is goedgekeurd zodat gecontroleerd kan worden of de opleiding conform de aanvraag en de goedkeuring wordt/werd gegeven;
- de gegevens inzake de instructeurs aan wie in het verleden een getuigschrift werd uitgereikt na het volgen van de opleiding voor instructeurs die belast zijn met de vorming van begeleiders en inzake de instructeurs aan wie de organisator een getuigschrift heeft afgeleverd na het volgen van de (basis)opleiding voor instructeurs die het vormingsmoment geven en van de opleiding online lesgeven. Zolang men beroepsmatig actief is als instructeur en het vormingsmoment geeft, moet er kunnen worden gecontroleerd of de instructeur hiervoor bevoegd is. Het kan dat een instructeur tijdelijk niet langer actief is bijvoorbeeld omdat de instructietoelating geschorst is, om medische redenen, omdat de instructeur een ander werk wil uitvoeren, Er wordt voorzien dat de gegevens over de opleidingen nog vijf jaar na het verstrijken van de geldigheid van de instructietoelating worden bijgehouden. Op die manier blijven deze gegevens beschikbaar mocht de instructeur weer aan de slag gaan met een geldige instructietoelating.

De organisaties van nationale en internationale experts, de rijsschool evenals het Departement Mobiliteit en Openbare Werken treden voor wat betreft de hierboven vermelde gegevens respectievelijk op als verwerkingsverantwoordelijke.

Artikel 11

Deze bepaling voegt de bijlage 5 toe aan het koninklijk besluit van 11 mei 2004. Deze bijlage bevat de voorschriften betreffende de leerstof voor de (basis)opleiding voor de instructeurs die het vormingsmoment geven aan de begeleiders.

Artikel 12

Teneinde de leesbaarheid van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 te verhogen, worden de definities van de begrippen “rijschool”, “vormingsmoment”, “begeleidersattest”, “instructietoelating”, “minister”, “bestuur” en “algemene verordening gegevensbescherming” ingeschreven in het voormelde koninklijk besluit, dit om te voorkomen dat door de herhaling ervan de tekst van het besluit al te zwaar zou worden en daardoor ook minder vlot leesbaar zou worden. Deze definities vergen zelf geen verdere commentaar.

Artikel 13

Deze bepaling wijzigt artikel 8 van het koninklijk besluit van 10 juli 2006.

Conform het nieuwe tweede lid van artikel 8 kan een kandidaat-bestuurder voor het rijbewijs B slechts toegelaten worden tot het praktische examen indien hij:

- houder is van een voorlopig rijbewijs B zonder begeleider en een scholing van minstens vijf maanden onder dekking van een voorlopig rijbewijs B heeft gevolgd;
- houder is van een voorlopig rijbewijs B met begeleider en een scholing van minstens vijf maanden onder dekking van een voorlopig rijbewijs B heeft gevolgd;
- houder is van een attest van de gemeente waaruit blijkt dat er een scholing gevolgd werd van ten minste vijf maanden onder dekking van een voorlopig rijbewijs B indien de geldigheid van dat voorlopig rijbewijs inmiddels verstreken is.

Artikel 14

Met artikel 14 van voorliggend ontwerp van besluit wordt een nieuw artikel 8/1 in het koninklijk besluit van 10 juli 2006 ingevoegd, waarin voorwaarden zijn opgenomen om toegelaten te worden tot het praktische examen voor de categorie B.

Elke kandidaat-bestuurder dient om te kunnen worden toegelaten tot het praktische examen de volgende, geldige documenten voor te leggen:

- het bewijs dat hij voldoet aan één van de voorwaarden, vermeld in artikel 3, §1, van het koninklijk besluit van 23 maart 1998;
- het bewijs dat hij geslaagd is voor het theorie-examen of hiervan vrijgesteld is;
- diverse voertuigdocumenten zoals het inschrijvingsbewijs, het verzekeringsbewijs en desgevallend het keuringsbewijs;
- het bewijs dat de begeleider, instructeur of stagiair-instructeur voldoet aan één van de voorwaarden, vermeld in artikel 3, §1, van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 alsook het rijbewijs van deze personen alsmede in het geval van de instructeur of de stagiair-instructeur, het bewijs dat hij respectievelijk over een geldige instructietoelating of stagietoelating beschikt en dat hij medisch geschikt is.
- in voorkomend geval het getuigschrift dat aantoonst dat het minimaal aantal uren praktisch onderricht dat conform artikel 15, tweede lid, van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 vereist is, gevolgd is zoals bijvoorbeeld:
 - o het getuigschrift van de rijschool waaruit blijkt dat de verplichte rijlessen na tweemaal niet slagen voor het praktische examen, werden gevolgd;
 - o het getuigschrift van de rijschool voor de kandidaat die, na het minimum aantal uren praktisch onderricht dat in artikel 15 van voormeld koninklijk besluit

- voorgeschreven is, gevolgd te hebben, zich voor het afleggen van het examen tot een andere zetel van de rijsschool of tot een andere rijsschool wendt;
- o enzovoort.

Als een kandidaat-bestuurder met een (geldig) voorlopig rijbewijs B toegang wenst te krijgen tot het praktische examen, legt hij bovenop de hiervoor vermelde documenten ook het geldig voorlopig rijbewijs B voor.

De kandidaat-bestuurder kan ook zonder geldig voorlopig rijbewijs B toegang krijgen tot het praktische examen indien hij, bovenop de hiervoor vermelde documenten, ook de volgende documenten kan voorleggen:

- een attest van de gemeente waaruit blijkt dat er een scholing gevolgd werd van ten minste vijf maanden onder dekking van een voorlopig rijbewijs B;
- in voorkomend geval, het getuigschrift van de rijsschool waaruit blijkt dat de verplichte rijlessen na het verstrijken van de geldigheid van het voorlopig rijbewijs werden gevolgd.

Als de kandidaat-bestuurder houder is van een voorlopig rijbewijs B met begeleider is vereist dat de begeleider van de kandidaat-bestuurder minstens vijf maanden voor de datum van het praktische examen het vormingsmoment gevolgd heeft. Als de kandidaat twee begeleiders heeft, moet ten minste één van de begeleiders het vormingsmoment minstens vijf maanden voor de datum van het praktische examen hebben gevolgd.

De vereiste dat het vormingsmoment minstens vijf maanden voor de datum van het praktische examen dient te zijn gevolgd, geldt niet voor de begeleider van de kandidaat-bestuurder die houder is van een voorlopig rijbewijs B dat 12 maanden geldig is of indien de kandidaat-bestuurder houder is van een voorlopig rijbewijs B dat 36 maanden geldig is en dat werd verkregen na een omwisseling van een voorlopig rijbewijs zonder begeleider. In dit laatste geval legt de kandidaat-bestuurder een attest voor tot bewijs van deze omwisseling, dat wordt afgegeven door de overheid, vermeld in artikel 7 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998.

Een kandidaat-bestuurder die houder is van een voorlopig rijbewijs B met begeleider zal pas kunnen worden toegelaten tot het praktische examen als uit de controle van de gegevensbank van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken blijkt dat de begeleider die aanwezig is op het praktische examen voldoet aan de vereiste dat het vormingsmoment minstens vijf maanden voor de datum van het praktische examen dient te zijn gevolgd. Het examen centrum voert voormelde controle uit aan de hand van het rijksregisternummer of het bisnummer van de begeleider die aanwezig is.

In de volgende twee gevallen zal er een geldig begeleidersattest moeten worden voorgelegd om tot het praktische examen te kunnen worden toegelaten:

- 1) als er twee begeleiders op het voorlopig rijbewijs worden vermeld en de begeleider die aanwezig is op het praktische examen minder dan vijf maanden voor de datum van het praktische examen het vormingsmoment heeft gevolgd:

Als de begeleider die aanwezig is op het praktische examen het vormingsmoment niet minstens vijf maanden voor de datum van het praktische examen heeft gevolgd, moet het begeleidersattest van de andere begeleider die op het voorlopig rijbewijs vermeld wordt, worden voorgelegd dat minstens vijf maanden voor het praktijkexamen werd afgeleverd. De kandidaat kan enkel tot het praktisch examen worden toegelaten indien (uit de controle van de gegevensbank van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken) blijkt dat de begeleider minstens vijf maanden voor de datum van het praktische examen het vormingsmoment heeft gevolgd.

- 2) als de kandidaat zich voor het praktische examen aanbiedt met een instructeur of een stagiair-instructeur van een rijsschool:

Als de kandidaat-bestuurder zich voor het praktische examen aanbiedt met een instructeur of een stagiair-instructeur, moet het begeleidersattest van een begeleider die op het voorlopig rijbewijs wordt vermeld en dat ten minste vijf maanden voor het praktijkexamen werd afgeleverd, voorgelegd worden.

Naar analogie met wat hiervoor reeds is uiteengezet, zal de kandidaat-bestuurder enkel tot het praktisch examen kunnen worden toegelaten indien (uit de controle van de gegevensbank van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken) blijkt dat de begeleider minstens vijf maanden voor de datum van het praktische examen het vormingsmoment heeft gevolgd.

Omwille van de rechtszekerheid wordt in artikel 18 van voorliggend ontwerp van besluit bevestigd dat alle begeleidersattesten die werden afgeleverd in het kader van het vernietigde besluit van de Vlaamse Regering van 9 juni 2017, hun geldigheid behouden en aan dezelfde regels onderworpen zijn als de begeleidersattesten die afgeleverd worden op basis van het ontwerp van besluit. Tevens wordt voorzien dat ook de begeleidersattesten die afgeleverd werden na 12 maart 2020, van rechtswege geldig worden verklaard indien het vormingsmoment en het begeleidersattest dat op basis hiervan afgeleverd werd, voldoen aan de voorwaarden van het voorliggend ontwerp van besluit. Als de kandidaat-bestuurder zich voor het praktische examen aanbiedt met een begeleider die houder is van een voormeld begeleidersattest, kan de kandidaat-bestuurder enkel worden toegelaten tot het praktische examen als blijkt dat de begeleider minstens vijf maanden voor de datum van het praktische examen het vormingsmoment heeft gevolgd.

Er zal weliswaar in afwijking van hetgeen hiervoor vermeld wordt geen begeleidersattest moeten worden voorgelegd als een instructeur als enige begeleider op het voorlopig rijbewijs wordt vermeld en hij voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 9/1, tweede lid, van het koninklijk besluit van 10 juli 2006.

Artikel 15

Deze bepaling voert in het koninklijk besluit van 10 juli 2006 een hoofdstuk III/1 in dat het vormingsmoment regelt.

Het vormingsmoment wordt gevolgd bij een rijsschool volgens de voorwaarden bedoeld in het koninklijk besluit van 11 mei 2004 (met inbegrip van de wijzigingen die onderhavig besluit aanbrengt) of bij een instructeur die over de specifieke erkenning beschikt om het vormingsmoment te geven buiten een rijsschool om.

Door te werken via rijsscholen en specifiek daartoe erkende instructeurs beoogt het ontwerp de kwaliteit van het vormingsmoment optimaal te garanderen. Deze keuze biedt ook het voordeel dat de kwaliteitscontrole op het vormingsmoment ingekanteld kan worden in de bestaande erkenning, de bestaande controlemechanismen en de bestaande sancties die gelden ten aanzien van de rijsscholen zoals die vervat zijn in het koninklijk besluit van 11 mei 2004. Deze erkenning, controlemechanismen en sancties zijn ook van toepassing op het vormingsmoment ingericht door de rijsscholen.

Waar relevant voor het vormingsmoment, worden ten aanzien van de instructeurs die het vormingsmoment geven buiten een rijsschool om in afdeling 2 van het ingevoegde hoofdstuk III/1 vergelijkbare kwaliteitsgaranties ingebouwd als de kwaliteitsgaranties die gelden wanneer het vormingsmoment wordt aangeboden via een rijsschool en wordt voorzien in een specifieke erkenningsregeling. De instructeur die een erkenning wil verkrijgen, is ter dekking van kosten van administratie, controle van en toezicht op de instructeurs een retributie verschuldigd, waarbij het tarief door de minister zal worden bepaald. De delegatie aan de minister om de omvang van de retributie te bepalen, wordt begrensd door een minimum van 84 euro en een maximum van 90

euro. Het bedrag van de retributie wordt geïnd door het Departement Mobiliteit en Openbare Werken en wordt jaarlijks geïndexeerd.

Er zijn een aantal gemeenschappelijke bepalingen die zowel gelden als het vormingsmoment wordt gegeven door de rijsschool als indien het vormingsmoment wordt gegeven door een instructeur die over de specifieke erkenning beschikt om het vormingsmoment te geven buiten een rijsschool om:

- elke kandidaat die houder is van een voorlopig rijbewijs B met een begeleider, moet een rijopleiding volgen met een begeleider die het vormingsmoment heeft gevolgd. Indien de kandidaat meerdere begeleiders heeft, moet elke begeleider het vormingsmoment gevolgd hebben. Een instructeur is vrijgesteld van het vormingsmoment, en dus van het hebben van een begeleidersattest, indien hij beschikt over een geldige instructietoelating en medisch geschikt is als rijinstructeur;
- om het begeleidersattest te verkrijgen, moet een begeleider het vormingsmoment volledig hebben gevolgd en dient er geen examen te worden afgelegd door de begeleider. Als de begeleider het vormingsmoment volledig gevolgd heeft, blijft dit geldig gedurende een periode van tien jaar. Het begeleidersattest is tien jaar geldig vanaf de datum dat de begeleider het vormingsmoment (volledig) heeft gevolgd;
- het vormingsmoment omvat de leerstof die is opgesomd in bijlage 2 bij het voorliggend ontwerp van besluit (= bijlage 7 bij het koninklijk besluit van 10 juli 2006), duurt drie uur (pauzes niet meegerekend) en wordt online of ter plaatse gevolgd.
 - o als het vormingsmoment ter plaatse wordt gegeven, mogen er gedurende het vormingsmoment geen alcoholische dranken worden geserveerd of geconsumeerd;
 - o als het vormingsmoment online wordt gegeven, moet het live worden gegeven via een digitaal platform. Hierbij moeten alle begeleiders die het vormingsmoment volgen gedurende het volledige vormingsmoment steeds visueel zichtbaar zijn voor de instructeur en voor de andere begeleiders. Voorts moeten de deelnemers kunnen communiceren met de instructeur alsook met elkaar. Tot slot moeten er actieve werkvormen worden gebruikt tijdens de online opleiding en moet het digitaal platform dit kunnen bewerkstelligen. Met de actieve werkvormen wordt ingespeeld op verschillende manieren van leren van de deelnemers en heeft als doel om de opleiding zo praktisch mogelijk te maken voor de doelgroep. Actieve werkvormen beogen om de deelnemer actief te houden en uit te dagen, wat de concentratie en betrokkenheid bij de leerstof bevordert met als doel om de leeractiviteit te verhogen en de kennisretentie te bevorderen. Voorbeelden hiervan zijn terug te vinden in de toelichting bij artikel 8 van voorliggend ontwerp van besluit. De rijsschool en de instructeur die over de specifieke erkenning beschikt om het vormingsmoment te geven buiten een rijsschool om, geven aan het Departement Mobiliteit en Openbare Werken toegang tot het digitaal platform waarmee het vormingsmoment online wordt gegeven;
- het vormingsmoment wordt gegeven aan maximaal twintig begeleiders per sessie (de kandidaat-bestuurders die het vormingsmoment bijwonen, worden hierin niet meegerekend). Zodoende kunnen deelnemers zich persoonlijk aangesproken voelen en kan maximale zelfreflectie gestimuleerd worden. Bij meer dan twintig begeleiders per sessie is de kans groter dat deelnemers niet betrokken zijn bij de vorming en uit het blikveld van de lesgever blijven;
- voor het volgen van het vormingsmoment is elke begeleider een vergoeding verschuldigd, waarbij het maximaal door de begeleider verschuldigde tarief door de minister zal worden bepaald. De delegatie aan de minister om de omvang van de vergoeding te bepalen, wordt begrensd door een minimum van 20 euro en een maximum van 30 euro. Het is toegelaten dat de kandidaat-bestuurder de vorming bijwoont, zonder dat hiervoor een vergoeding moet worden betaald. Er mogen aan de begeleider en de kandidaat-bestuurder geen andere kosten worden aangerekend;
- de rijsschool en de instructeur die over de specifieke erkenning beschikt om het vormingsmoment te geven buiten een rijsschool om, volgen de instructies van de minister of diens gemachtigde;

- de rijsschool en de instructeur die over de specifieke erkenning beschikt om het vormingsmoment te geven buiten een rijsschool om geven steeds voordat het vormingsmoment plaatsvindt de planning van het vormingsmoment door. Ze registreren gegevens betreffende het (geplande) vormingsmoment op digitale wijze in de gegevensbank van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (zie infra in de toelichting bij artikel 16) overeenkomstig de regels die het Departement bepaalt. De rijsschool en de instructeur die over de specifieke erkenning beschikt om het vormingsmoment te geven buiten een rijsschool om passen de ingevoerde informatie in de gegevensbank aan als het (geplande) vormingsmoment niet doorgaat (het wordt bijvoorbeeld afgelast wegens te weinig deelnemers, ...) of als er wijzigingen zijn voor het (geplande) vormingsmoment (bijvoorbeeld in het geval de lesgever ziek is en er een andere is, als het vormingsmoment op een andere locatie wordt gegeven of online in plaats van klassikaal, ...). Op het moment dat het vormingsmoment door de rijsschool en de instructeur die over de specifieke erkenning beschikt om het vormingsmoment te geven buiten een rijsschool om wordt gegeven, worden de gegevens van de planning definitief (de gegevens worden deze van het gegeven vormingsmoment) en mogen ze niet langer worden aangepast;
- de rijsschool en de instructeur die over de specifieke erkenning beschikt om het vormingsmoment te geven buiten een rijsschool om zorgen ervoor dat bij elk vormingsmoment dat wordt gegeven voor elke begeleider die het vormingsmoment heeft gevolgd een aantal gegevens op digitale wijze worden geregistreerd in de gegevensbank van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (zie infra in de toelichting bij artikel 16). Aan de start van het vormingsmoment zal er moeten worden "ingecheckt" en op het einde van het vormingsmoment "uitgecheckt" waarbij de datum en het tijdstip van de start en van het einde van het gevolgde vormingsmoment in real time worden geregistreerd. Het in- en uitchecken zal digitaal gebeuren via ACM/IDM. Er zal wel nog steeds een niet digitale manier van in- en uit te checken mogelijk blijven, bijvoorbeeld via het rijksregisternummer, doch enkel in uitdrukkelijk gemotiveerde gevallen, dit met het oog op het vermijden van misbruiken. De digitale en persoonsgebonden check-in en check-out zorgen er voor dat de mogelijkheid tot fraude tot een minimum wordt herleid. Bovendien kan bij vermoeden van misbruik of bij klacht onderzocht worden of de registratie van de uren terecht gebeurde.

Artikel 16

Deze bepaling voegt in het koninklijk besluit van 10 juli 2006 een hoofdstuk III/2 in.

In dit nieuwe hoofdstuk, bestaande uit de artikelen 9/14 tot en met 9/16, worden de bepalingen betreffende de verwerking van gegevens door de instructeurs die het vormingsmoment geven buiten een rijsschool om, de examencentra en het Departement Mobiliteit en Openbare Werken verenigd en wordt telkenmale aangegeven welke gegevens worden verzameld en verwerkt, wie verwerkingsverantwoordelijke is, alsook voor welk doeleinde en gedurende welke periode de gegevens worden verzameld en verwerkt.

De instructeurs die over de specifieke erkenning beschikken om het vormingsmoment te geven buiten een rijsschool om verwerken de gegevens van de begeleidersattesten die worden afgeleverd aan de begeleiders die het vormingsmoment volledig hebben gevolgd. Daarnaast verwerken zij ook nog de gegevens die ze overeenkomstig de ontworpen artikelen 9/5 en 9/6 van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 in de gegevensbank van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken registreren voor de geplande vormingsmomenten en bij elk vormingsmoment dat wordt gegeven. Al deze gegevens worden tien jaar bijgehouden gezien ook de begeleidersattesten tien jaar geldig zijn vanaf de datum van het gevolgde vormingsmoment en er te allen tijde moet kunnen worden gecontroleerd welke begeleiders het vormingsmoment (volledig) gevolgd hebben.

Overeenkomstig het ontworpen artikel 8/1 van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 moet de kandidaat voor het rijbewijs B een aantal documenten voorleggen om tot het praktische examen te kunnen worden toegelaten (zie supra in de toelichting bij artikel 14), waaronder het

identiteitsbewijs van de begeleider die aanwezig is op het praktische examen evenals, in bepaalde gevallen, het begeleidersattest. De examencentra mogen overeenkomstig het ontworpen artikel 8/1, §3, van voormeld koninklijk besluit de kandidaat-bestuurder slechts toelaten tot het praktische examen indien na controle van de gegevensbank van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken blijkt dat de begeleider het vormingsmoment heeft gevolgd. De examencentra zullen in voormelde gegevensbank kunnen terugvinden of en op welke datum de begeleider het vormingsmoment heeft gevolgd. De examencentra houden de gegevens gedurende tien jaar bij, dit met het oog op de controle van de toelatingsvoorwaarden tot het examen.

Het ontworpen artikel 9/16 voorziet tot slot in een gegevensbank waarin welbepaalde gegevens worden verzameld.

De gegevensbank is een handig werkinstrument voor het administratieve beheer en de gegevensdeling tussen alle actoren die betrokken zijn bij het vormingsmoment. Deze actoren zijn enerzijds de rijscholen en de instructeurs die erkend zijn om het vormingsmoment te geven buiten een rijschool om en anderzijds de examencentra en het Departement Mobiliteit en Openbare Werken.

De gegevensbank is daarnaast ook een communicatieplatform om de bepalingen in de regelgeving daadwerkelijk te kunnen handhaven. Het gebruik ervan draagt bij tot een administratieve lastenverlaging voor de betrokken actoren en tot de bescherming van de personen die het vormingsmoment moeten volgen tegen malafide (niet-erkende) rijscholen en instructeurs.

Concreet zal de gegevensbank van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken de volgende gegevens bevatten:

- zoals aangegeven in de toelichting bij artikel 15 registreren de rijschool en de instructeur die over de specifieke erkenning beschikt om het vormingsmoment te geven buiten een rijschool om een aantal gegevens op digitale wijze in de gegevensbank van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken. Enerzijds gaat het om gegevens betreffende het vormingsmoment zelf (wie het gegeven heeft, de wijze waarop het gegeven is, de datum, de locatie, etc.) en anderzijds om gegevens van de begeleiders die het vormingsmoment hebben gevolgd (de naam en de voornaam, het rijksregisternummer of het bisnummer, etc.). Aan de start van het vormingsmoment zal er moeten worden "ingecheckt" en op het einde van het vormingsmoment "uitgecheckt" waarbij de datum en het tijdstip van de start en van het einde van het gevolgde vormingsmoment in real time worden geregistreerd. De rijschool en de instructeur die over de specifieke erkenning beschikt om het vormingsmoment te geven buiten een rijschool om kunnen enkel de gegevens raadplegen die ze zelf in de gegevensbank hebben ingevoerd. Inspecteurs van het Departement kunnen de gegevens controleren en nagaan of de registratie van de uren terecht gebeurde. Deze gegevens worden tien jaar worden bijgehouden, dit gezien het vormingsmoment en het begeleidersattest tien jaar geldig zijn en er gedurende een periode van tien jaar moet kunnen worden gecontroleerd welke begeleiders het vormingsmoment (volledig) gevolgd hebben;
- de (aanvraag tot) erkenning van de instructeur die erkend wil worden om het vormingsmoment buiten een rijschool te geven, de geweigerde aanvragen tot erkenning samen met de reden van weigering evenals de gegevens van de documenten die bij de aanvraag tot erkenning worden gevoegd. Zolang de instructeur die het vormingsmoment geeft, erkend is, moet kunnen gecontroleerd worden of de instructeur wel degelijk voldoet aan de voorwaarden. De gegevens worden nog tot vijf jaar na het weigeren van de erkenning of na het verstrijken van de geldigheid van die erkenning bijgehouden zodat deze gegevens beschikbaar blijven mocht de instructeur weer aan de slag gaan met een geldige instructietoelating;
- de schorsings- en intrekingsbeslissingen die genomen zijn conform het nieuwe artikel 9/13, §3 tot en met §6, van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 evenals de beroepen tegen deze schorsingen en intrekkingen. De gegevens worden nog tot vijf jaar na het verstrijken van de

geldigheid van de erkenning bijgehouden zodat deze gegevens beschikbaar blijven mocht de instructeur later weer aan de slag gaan.

De instructeurs die het vormingsmoment buiten een rijsschool om geven, de examencentra evenals het Departement Mobiliteit en Openbare Werken treden voor wat betreft de hierboven vermelde gegevens respectievelijk op als verwerkingsverantwoordelijke.

Artikel 17

Deze bepaling voegt een bijlage 7 toe in het koninklijk besluit van 10 juli 2006 met de leerstof voor het vormingsmoment.

Artikels 18, 19 en 20

Deze bepalingen zijn overgangsbepalingen.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 9 juni 2017 tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 mei 2004 betreffende de voorwaarden voor erkenning van scholen voor het besturen van motorvoertuigen en het koninklijk besluit van 10 juli 2006 betreffende het rijbewijs voor voertuigen van categorie B werd vernietigd bij het arrest nr. 247.301 van de Raad van State van 12 maart 2020.

Het vernietigde besluit van de Vlaamse Regering van 9 juni 2017 is niet langer geldig, doch de akten die op basis daarvan afgeleverd werden, behouden hun geldigheid.

Individuele akten die met toepassing van een later vernietigde bepaling worden afgeleverd, zijn definitief en onaantastbaar en hun regelmatigheid kan niet meer in vraag worden gesteld naar aanleiding van een later arrest waarbij de achterliggende regelgeving wordt vernietigd. Er kan in dit verband worden verwezen naar een arrest van de Raad van State (nr. 241.015 van 13 maart 2018) waarbij de Raad van State het verzoek om de gevolgen te handhaven verwierp omdat de vernietiging volgens de Raad geen impact had op de geldigheid van de reeds uitgereikte scholingscertificaten in het kader van het besluit van de secretaris-generaal van het departement MOW van 6 januari 2015 tot aanwijzing van de leden van de examencommissie voor de beroepsbekwaamheid van veiligheidsadviseur voor het vervoer van gevaarlijke goederen over de weg, per spoor of over de binnenwateren dat werd nietig verklaard. In overweging 23 stelde de Raad:

“In de voorliggende zaak wijst de verwerende partij concreet enkel op de rechtsonzekerheid die de reeds uitgereikte scholingscertificaten zou aantasten. Dit argument kan niet overtuigen. De nietigverklaring van het bestreden besluit heeft immers niet de weerslag die de verwerende partij vreest.

Die certificaten zijn immers, als individuele akten, definitief en onaantastbaar geworden en hun regelmatigheid kan niet meer in vraag worden gesteld naar aanleiding van dit arrest. Overigens erkent de verwerende partij in haar laatste memorie ook dat de vastgestelde onwettigheid niet doorwerkt op de rechtsgeldigheid van de door de examencommissie toegekende scholingscertificaten.

Het zou uitzonderlijk anders zijn, mocht blijken dat bepaalde certificaten thans in rechte worden betwist. De verwerende partij maakt dit evenwel niet aannemelijk. Bovendien zou dan het inwilligen van de vraag van de verwerende partij erop neerkomen dat de Raad van State zou ingrijpen in hangende rechtsgedingen. Dit zou slechts in zeer uitzonderlijke omstandigheden mogelijk zijn, verantwoord door dwingende motieven van algemeen belang. Dergelijke verantwoording wordt door de verwerende partij niet eens aangevoerd.”

Omwille van de rechtszekerheid en om elke discussie hieromtrent te vermijden wordt in de overgangsbepalingen van artikel 18, eerste lid, 19 en 20, eerste lid bevestigd dat alle begeleidersattesten die werden afgeleverd, alle erkenningen van instructeurs die werden verleend en alle getuigschriften voor de instructeurs die het vormingsmoment (willen) geven en die werden uitgereikt in het kader van het vernietigde besluit van de Vlaamse Regering van 9 juni 2017, hun geldigheid behouden alsook wordt in deze artikels bepaald dat het ontwerp van besluit het rechtskader vormt voor deze akten en dat de akten aldus aan dezelfde regels onderworpen worden als de akten die afgeleverd worden op basis van het ontwerp van besluit.

Tevens wordt in artikel 18, tweede lid, voorzien dat ook de begeleidersattesten die afgeleverd werden na 12 maart 2020, van rechtswege geldig worden verklaard indien het vormingsmoment en het begeleidersattest dat op basis hiervan afgeleverd werd, voldoen aan de voorwaarden van het voorliggend ontwerp van besluit.

Ingevolge de bepaling van artikel 20, tweede lid, van het ontwerp van besluit moeten organisaties van nationale en internationale experts uiterlijk binnen de dertig dagen na de datum van inwerkingtreding van artikel 8 van voorliggend ontwerp van besluit, zijnde de dag die volgt op de dag van de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad een overzicht van de personen aan wie een getuigschrift werd verstrekt in de periode van 29 juni 2017 tot en met 12 maart 2020, overmaken aan het Departement Mobiliteit en Openbare werken.

Artikel 21

Deze bepaling regelt het toepassingsgebied in de tijd van de verplichting voor de begeleider om het vormingsmoment te volgen.

Het ontwerp voorziet erin dat de verplichting tot het volgen van het vormingsmoment geldt voor de begeleiders van kandidaat-bestuurders waarvan het voorlopig rijbewijs met begeleider, dat geldig is voor 36 maanden of 12 maanden, uitgereikt werd vanaf 1 maart 2024.

Kandidaat-bestuurders waarvan het voorlopig rijbewijs met begeleider uitgereikt werd voor 1 maart 2024 vallen dus niet onder het toepassingsgebied van de verplichte vormingsmoment.

Deze bepaling met eerbiedigende werking is noodzakelijk teneinde de rechtszekerheid en de voorzienbaarheid van de regeling te verzekeren en geen twijfel te laten bestaan over het ogenblik waarop kandidaat-bestuurders onderworpen zijn aan de hervormde rijopleiding. Zo wordt vermeden dat kandidaat-bestuurders die reeds hun rijopleiding hebben aangevat voor 1 maart 2024 plots geconfronteerd zouden worden met gewijzigde regels. Kandidaat-bestuurders die hun voorlopig rijbewijs hebben verkregen voor deze datum kunnen hun rijopleiding dus afwerken volgens de oude regels.

Het tweede lid van de ontworpen bepaling regelt de situatie waarbij een kandidaat-bestuurder een voorlopig rijbewijs heeft bekomen vóór 1 maart 2024 maar vanaf 1 maart 2024 een vervanging of duplicaat van het voorlopig rijbewijs verkrijgt in toepassing van artikel 50, §3 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998. Het gaat om de volgende gevallen:

- 1° verlies of diefstal;
- 2° beschadiging, onleesbaarheid of tenietgaan;
- 3° als de foto niet meer gelijkend is;
- 4° verandering van begeleider.

In deze gevallen zal de kandidaat-bestuurder – hoewel hij strikt genomen een nieuw voorlopig rijbewijs ontvangt vanaf 1 maart 2024 – zijn rijopleiding kunnen verderzetten volgens de oude regels. Het gaat immers om een verderzetting van de vóór deze datum aangevatte rijopleiding.

Indien een kandidaat-bestuurder evenwel een voorlopig rijbewijs met begeleider heeft bekomen vóór 1 maart 2024 en na deze datum een voorlopig rijbewijs verkrijgt zonder begeleider of omgekeerd, zal de regelgeving van toepassing zijn die geldt op het ogenblik van het verkrijgen van het nieuwe voorlopig rijbewijs. In dat geval gaat het immers niet om een vervanging of duplicaat in toepassing van artikel 50, §3 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998, maar om een nieuw voorlopig rijbewijs.

Artikel 22

Deze bepaling voorziet erin dat het besluit in werking treedt op 1 maart 2024, met uitzondering van artikel 8 en 11, die in werking treden op de dag die volgt op de bekendmaking van dit besluit in het Belgisch Staatsblad.

Het betreft hier het hoofdstuk in verband met de opleidingen voor de instructeurs om het vormingsmoment te geven evenals de bijlage die de voorschriften bevat betreffende de leerstof voor de (basis)opleiding voor instructeurs die het vormingsmoment geven, vermeld in het ontworpen artikel 38bis, 1°, van het koninklijk besluit van 11 mei 2004. Het is noodzakelijk om voor deze artikelen van het ontwerp af te wijken van de gebruikelijke termijn van inwerkingtreding van tien dagen na publicatie omdat op deze wijze sneller een aanvang kan worden genomen met de opleiding van de instructeurs die vervolgens op hun beurt de begeleiders zullen kunnen vormen. Door een vroegere inwerkingtreding zullen het programma en het draaiboek van de opleiding sneller kunnen worden goedgekeurd door het Departement Mobiliteit en Openbare Werken.

Artikel 23

Deze bepaling belast de Vlaamse minister, bevoegd voor de weginfrastructuur en het wegenbeleid, met de uitvoering van dit besluit.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Op dit vlak zijn geen wijzigingen ten opzichte van de nota waaraan de Vlaamse Regering op 16 december 2022 haar principiële goedkeuring verleende (VR 2022 1612 DOC.1479/1BIS).

B. ESR-TOETS

Op dit vlak zijn geen wijzigingen ten opzichte van de nota waaraan de Vlaamse Regering op 16 december 2022 haar principiële goedkeuring verleende (VR 2022 1612 DOC.1479/1BIS).

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Op dit vlak zijn geen wijzigingen ten opzichte van de nota waaraan de Vlaamse Regering op 16 december 2022 haar principiële goedkeuring verleende (VR 2022 1612 DOC.1479/1BIS).

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Op dit vlak zijn geen wijzigingen ten opzichte van de nota waaraan de Vlaamse Regering op 16 december 2022 haar principiële goedkeuring verleende (VR 2022 1612 DOC.1479/1BIS).

4 VERDER TRAJECT

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wordt na tweede principiële goedkeuring voor advies aan de Raad van State voorgelegd.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar tweede principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten over de rijopleiding en het rijexamen voor voertuigen van categorie B;
- 2° de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken te gelasten over het voormelde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

Bijlagen:

- het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten over de rijopleiding en het rijexamen voor voertuigen van categorie B;
- de 2 bijlagen bij het ontwerp van besluit;
- het advies van de MORA dd. 13/01/2023;
- het advies van de VTC dd. 17/01/2023;
- het standaardadvies van de GBA dd. 24 maart 2023 waarnaar op de zitting dd. 27/04/2023 werd verwezen en de ontvangstmil hiervan dd. 02/05/2023.